

KAIP ANALIZUOTI PROPAGANDĄ?

Tam, kad propaganda būtų identifiukuota ir neutralizuota, reikia:

IŠTIRTI PROPAGANDĄ TAIKANČIOS PUSĖS IDEOLOGIJA

IŠSIAIŠKINTI KONTEKSTĄ – KO YRA SIEKIAMA SKLEIDŽIANT PROPAGANDĄ

ANALIZUOTI PROPAGANDOS SKLEIDĖJO STRUKTŪRĄ, PAGRINDINIUS VEIKĖJUS, ORGANIZACIJAS

IŠSIAIŠKINTI, Į KOKIAS VISUOMENĖS GRUPES PROPAGANDA NUTAIKYTA

ĮVERTINTI, KOKIE GALI BŪTI ATSAKOMIEJI VEIKSMAI

KAIP KOVOTI SU PROPAGANDA?

✓ Domėtis aktualiomis naujienomis ir gauti informaciją iš kelių nepriklausomų šaltinių.

✓ Dalyvauti 2016 m. viešosiose bibliotekose rengiamuose interneto seminaruose:

- rugsėjo 13 d. 10 val. - apie propagandą, jos pažinimą, informacinio raštingumo svarbą;
- spalio 11 d. 10 val. - apie euro-mitus;
- lapkričio 15 d. 10 val. - apie tautiškumo ir pilietiškumo santykį Lietuvoje.

✓ Kartais geriausias būdas įveikti propagandą yra ją ignoruoti. Propagandos ignoravimas neleidžia jai kurstyti nesantaikos ir skleisti baimės.

LIETUVOS GYVENTOJŲ INFORMACINIO SAUGUMO LINK

INFORMACINIS LEIDINYS

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KRAŠTO APSAUGOS
MINISTERIJA

KAS YRA PROPAGANDA IR KODĖL SVARBU PAŽINTI PROPAGANDĄ?

Dabartinių geopolitinių aplinkybių kontekste kiekvienam šalies gyventojui tenka tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvauti savo šalies gynyboje. Netiesioginė gynyba – gynyba nuo šalį įvairiais informacijos kanalais pasiekiančios propagandos.

Propaganda – tai informacijos pateikimo forma, kurios tikslas, pateikiant šališkus argumentus, daryti įtaką bendruomenės požiūriui arba pozicijai. Propaganda paprastai yra kartojama ir paskleidžiama įvairiomis formomis, siekiant sukurti norimą auditorijos požiūrį.

PROPAGANDOS TIKSLAS IR PRIEMONĖS

Skirtingai nei nešališkai teikiamos informacijos, propagandos svarbiausias tikslas visų pirma yra daryti įtaką auditorijai. Propaganda dažnai pateikia gerai apsvarstytus ir atrinktus faktus ir siekia paveikti ne žmonių racionalų mąstymą, o emocijas. Propaganda gali būti naudojama ideologiniais, komerciniais ar kariniais tikslais.

Egzistuoja pilkoji ir juodoji propaganda. Pilkąja propaganda siekiama kaip galima labiau susieti melą su tiesa, melagingus faktus su teisingais tikslais, todėl ją sunku įdentifikuoti. Juodoji propaganda kuria išgalvotas istorijas, dezinformaciją ir siekia maksimalaus trumpalaikio emocinio poveikio.

Moderniais laikais propaganda yra neatsiejama nuo masinių informacijos sklaidos priemonių, taip pat psichologijos, sociologijos mokslų. Tikrąjį propagandos šaltinį nustatyti sunku, nes jis dažniausiai paslėptas, o matomi tik propagandą vykdančios žurnalistai, leidiniai, TV kanalai.

PAGRINDINĖS POVEIKIO DARYMO PRIEMONĖS:

GENERALIZACIJA (APIBENDRINIMAS) – bandoma paveikti emocijas naudojant abstrakčius, mažai ką reiškiančius žodžius, kuriuos galima įvairiai interpretuoti, pavyzdžiui, „pergalė“, „vizija“, „galimybė“.

ŠAŠAJA SU SIMBOLIKA – stiprinamas įvaizdis panaudojant simboliką.

„ETIKEČIŲ“ KLIJAVIMAS – asmuo ar asmenų grupė tikslingai susiejama su tam tikru įvaizdžiu, dažnai neigiamu, kurio sudėtinga nusikratyti.

„BANDOS JAUSMO“ STIPRINIMAS – kuriamas įvaizdis, kad nedarydamas to, ką pasak propagandos, daro visi, asmuo nebus normalus – taps „balta varna“.

PAPRASTUMO DEMONSTRAVIMAS – demonstruojamas paprastumas, neišsiskyrimas iš visuomenės daugumos.

VIENPUSIŠKUMAS, NEPATOGIOS INFORMACIJOS NUTYLĖJIMAS – propaganda efektyviausia tada, kai pasakoma tik dalis tiesos, tačiau nutylimi nepalankūs faktai.

BAIMĖS KURSTYMAS – bauginant visuomenę norima kad ji priimtų jei nepriimtina sprendimą mainais už siūlomą apsaugą nuo tariamų grėsmių.